

WATERCRISIS URGENT!

Na de verwoestende overstromingen door de waterbom van 2021 werd een expertengroep onder leiding van Henk Ovink aangesteld die een planmatige nieuwe aanpak voor het waterbeleid moest formuleren (Advies aan Vlaamse regering: www.vmm.be/nieuws/archief/advies-weerbaar-waterland.pdf/view.) De focus lag daarbij op bescherming tegen overstromingen. De conclusie van de experts is wat we al tientallen jaren zeggen vanuit de natuur/milieubeweging: de watercrisis is het gevolg van vele jaren knoeiwerk door overheden waarbij elke ingreep groot en klein (betonning, drainages, rechte trekkingen van waterlopen, goedkeuring van waterwinningen, vernielen van infiltratiegebieden...) het watersysteem verder kapot maakte.

HERMAN
NACHTERGAELE

De extreme weerfenomenen door de klimaatverandering leggen dit nu pijnlijk bloot. Het expertenoordeel is daarom duidelijk én vernietigend: het ganse waterbeleid in Vlaanderen moet drastisch anders, op alle plaatsen en wel zo snel mogelijk. Zoveel mogelijk herstellen van de natuurlijke systemen is de enige goede aanpak. Alleen zo zullen we kunnen beschermen tegen wateroverlast. Tegelijk is het ook de beste manier om voldoende waterreserves te kunnen aanleggen die we nodig hebben tijdens langdurige droogtes. Waterveiligheid en waterbeschikbaarheid gaan hand in hand. De fameuze "Blue Deal" acties van de Vlaamse regering zijn een schuchtere eerste aanzet in de goede richting, maar er is veel meer nodig en dat gedurende vele jaren. Want we zien dagelijks rondom ons grote en kleine ingrepen van burgers, ondernemingen en overheden die net het tegenovergestelde doen. Zo plant de provincie West-Vlaanderen de komende jaren aanleg van

honderden hectaren extra industrieterreinen met dus evenveel toename verharde oppervlakte. Het moet anders. Eén ding staat vast: 2022 zal nog meer dan de waterbom van 2021 herinnerd worden als hét jaar van de grote droogte en hitte, waarbij de afhankelijkheid van onze ganse samenleving van voldoende water duidelijk werd: aantasting van energieproductie en werking van bedrijven, schade aan landbouwgewassen, scheepvaart die plat valt door droogvallende rivieren, de natuur die kreunt en sterft. Besef dat dit alles gebeurt bij een mondiale temperatuurstijging van amper één graad. Wat ons te wachten staat als we de komende decennia richting 3 graden opwarming gaan als het klimaatbeleid niet veel ingrijpender wordt, is ook uitgebreid gedocumenteerd in de diverse klimaatrapporten. Wie nu nog niet beseft dat een krachtig klimaatbeleid topprioriteit moet zijn is blind en doof of gewetenloos.

↓ Uitgedroogde poel
©Herman Nachtergaele

WAT MOET ER DAN WEL GEBEUREN ROND WATER?

De expertennota is gedetailleerd en boeiend maar 80 blz lang. Onmogelijk om dit in detail uit te leggen in een kort artikel. In een volgende Klimop gaan we hier wel uitgebreider op in. Als voorproefje alvast hierbij de 10 kerngedachten waarrond moet gewerkt worden:

- 1 Bepaal over heel Vlaanderen waar de risico's rond water (te veel of te weinig) het grootst zijn en leg doelstellingen vast, op basis van het slechtste klimaatscenario met de grootste opwarming.
- 2 Werk actieplannen uit op deelbekeniveau met duidelijke taakstelling.
- 3 Zorg voor een juridisch kader waarbij water de beslissende factor is in het grondbeleid.
- 4 Een Watercommissaris op Vlaams niveau moet de regie voeren samen met een bekkenwerking die veel onafhankelijker moet zijn.
- 5 Kennis wordt omgezet in uitvoeringsprogramma's op permanente basis: herstel van meer natuurlijke rivieren, kleinere waterlopen, infiltratiezones en groene-blauwe dooradering van steden en dorpen.
- 6 Voorzie een waterzekerheidsfonds met structurele financiering op lange termijn voor de uitwerking van acties.
- 7 Zorg voor meer kennis en paraatheid bij het ruime publiek en alle instanties voor adequate reactie bij noodsituaties.
- 8 Werk aan een mentaliteitsshift naar plicht op maximaal water vasthouden in plaats van recht op afvoer: het algemeen belang primeert.
- 9 Zet een Vlaams Kennis- en Innovatieprogramma op om onderzoek versneld om te zetten naar acties voor meer waterveiligheid.
- 10 Versterk de internationale samenwerking met de buurlanden rond waterveiligheid.